

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 180/08-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. apríla 2008 predbežne prerokoval sťažnosť J. V., P., zastúpeného advokátom JUDr. I. J., P., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Krajským súdom v Prešove pod sp. zn. 8 Co 96/2007 a Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 9 C 80/1997 a takto

rozhodol:

Sťažnosť J. V. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. apríla 2008 doručená sťažnosť J. V., P. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom Krajským súdom v Prešove (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 8 Co 96/2007 a Okresným súdom Prešov (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 9 C 80/1997. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 27. marca 2008.

Zo sťažnosti vyplýva, že rozsudkom okresného súdu č. k. 9 C 80/1997-356 z 12. februára 2007 bola vyslovená neplatnosť kúpnej zmluvy z 22. októbra 1996, ktorú uzavreli Mesto P. (v súdnom konaní a ďalej len „žalovaný 1“) a V., a. s. (v súdnom konaní a ďalej len „žalovaný 2“), ako predávajúci so sťažovateľom ako kupujúcim (v súdnom konaní žalovaný 3), a to v časti, ktorá sa týka vlastníctva k stavbe súp. č. 4786 ležiacej v katastrálnom území P. Na základe odvolania žalovaného 1 a sťažovateľa rozsudkom krajského súdu č. k. 8 Co 96/2007-400 zo 7. januára 2008 bol rozsudok okresného súdu vo výroku o určení neplatnosti kúpnej zmluvy potvrdený, ale iba v tej časti, ktorá sa týkala kúpnej zmluvy medzi žalovaným 1 a sťažovateľom a iba vo vzťahu voči niektorým žalobcom. V prevyšujúcej časti bol rozsudok zmenený tak, že žaloba bola zamietnutá.

Podľa názoru sťažovateľa všeobecné súdy vychádzali z nedostatočne zisteného skutkového stavu, lebo neakceptovali jeho námietku o nedostatku aktívnej legitímácie žalobcov. Časť žalobcov, ktorá uzavrela zmluvy so žalovaným 2, sa nestala osobným užívateľom garáží, resp. parkovacích miest a ďalšia časť nemala vôbec žiadne rozhodnutie žalovaného 1, resp. zmluvu s ním. Išlo iba o pridelenie parkovacích miest v miestnosti neslúžiacej bývaníu, a to na základe rozhodnutia odboru bývalého mestského národného výboru. Práve preto žalobcom po 31. decembri 1991 nemohlo vzniknúť právo nájmu k týmto parkovacím miestam, resp. garážam. Zároveň to znamená, že žalobcom nevzniklo predkupné právo na parkovacie miesta, a preto ani nemali naliehavý právny záujem na požadovanom určení neplatnosti kúpnej zmluvy v zmysle § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku.

Sťažovateľ žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru v konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn. 8 Co 96/2007 a okresným súdom pod sp. zn. 9 C 80/1997 s tým, aby bol rozsudok krajského súdu zo 7. januára 2008 a rozsudok okresného súdu z 12. februára 2007 zrušený. Požaduje tiež náhradu trov právneho zastúpenia advokátom.

2. Z rozsudku krajského súdu č. k. 8 Co 96/2007-400 zo 7. januára 2008 vyplýva, že ním bol potvrdený rozsudok okresného súdu č. k. 9 C 80/1997-356 z 12. februára 2007 vo výroku o určení neplatnosti kúpnej zmluvy vo vzťahu medzi žalobcami 1 až 11, 13, 20 a 21 a žalovaným 1 a sťažovateľom. V prevyšujúcej časti bol rozsudok zmenený tak, že sa žaloba zamietla. Žalobcovia sa domáhali určenia neplatnosti kúpnopredajnej zmluvy z 22. októbra 1996 uzavretej žalovanými 1 a 2 ako predávajúcimi a sťažovateľom ako kupujúcim, ktorá sa týkala prevodu vlastníctva k budove súp. č. 4786 ležiacej v katastrálnom území P. Žalobcovia o sebe tvrdili, že sú nájomcami garáží v budove, pričom garáže užívali na základe rozhodnutia bývalého Mestského národného výboru P. Dovoľávali sa ustanovenia § 16 ods. 6 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého ako nájomcovia garáže mali právo na prednostný prevod garáží do ich vlastníctva, čo však žalovaní 1 a 2 a sťažovateľ uzavretím spornej kúpnej zmluvy nerešpektovali. Žalobcovia vyzvali žalovaného 1 na odkúpenie garáží, ale tento im nevyhovelo s poukazom na to, že bol iba menšinovým spoluvlastníkom a že budova bola v roku 1992 reálne rozdelená. Žalobcovia na základe uvedených skutočností považovali kúpnu zmluvu za neplatnú v časti týkajúcej sa predaja budovy, v ktorej sa garáže nachádzali. Okresný súd žalobe vyhovel. Podľa názoru krajského súdu sporná kúpna zmluva v časti, ktorou žalovaný 1 previedol svoje spoluvlastnícke podiely na sťažovateľa, je neplatná z pohľadu žalobcov 1 až 11, 13, 20 a 21. Títo žalobcovia sa od 1. januára 1992 stali nájomcami garáží, keď predtým boli ich osobnými užívateľmi, pričom uplatnili u žalovaného 1 právo na odkúpenie garáží. Preto treba časť zmluvy týkajúcu sa prevodu spoluvlastníckych podielov žalovaného 1 na sťažovateľa vo vzťahu k týmto žalobcom považovať za neplatnú, čo bolo dôvodom potvrdenia rozsudku okresného súdu v tejto časti. Odlišná je situácia pokiaľ ide o oddeliteľnú časť zmluvy, ktorou žalovaný 2 previedol svoje spoluvlastnícke podiely na sťažovateľa. Medzi žiadnym zo žalobcov a žalovaným 2 nikdy nevzniklo právo osobného užívania ku garážam, a teda ani následné právo nájmu od 1. januára 1992. Preto títo žalobcovia nemôžu mať naliehavý právny záujem na vyslovení neplatnosti uvedenej časti spornej zmluvy, čo bolo dôvodom zmeny tejto časti rozsudku a zamietnutia žaloby v tomto rozsahu. Z prezentačnej pečiatky JUDr. I. J. vyplýva, že rozsudok mu bol doručený 28. januára 2008.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu tento nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

Na prerokovanie a rozhodnutie tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti konaniu vedenému okresným súdom pod sp. zn. 9 C 80/1997, nie je daná právomoc ústavného súdu.

Ako to vyplýva z už citovaného ustanovenia čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda iba vtedy, ak o ochrane týchto základných práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Proti rozsudku okresného súdu bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa podľa ústavy a dohovoru mal krajský súd ako súd odvolací. Tým je zároveň vylúčená právomoc ústavného súdu.

Odlišná je situácia vo vzťahu k tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti konaniu vedenému krajským súdom pod sp. zn. 8 Co 96/2007. Túto časť sťažnosti považuje ústavný súd za zjavne neopodstatnenú.

Z obsahu sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľ nesúhlasí s niektorými rozhodujúcimi skutkovými a právnymi závermi krajského súdu a práve jeho odlišný názor na tieto otázky má zakladať porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru.

Podľa názoru ústavného súdu nemožno skutkové a právne závery krajského súdu považovať ani za arbitrárne, ale ani za zjavne neodôvodnené. Na týchto záveroch nemôže nič meniť okolnosť, že sťažovateľ s nimi nesúhlasí. Bolo úlohou všeobecných súdov vyhodnotiť skutkový stav a prijať právne závery v medziach príslušných zákonov. Pokiaľ tieto závery nemožno označiť za arbitrárne, resp. za zjavne neodôvodnené, potom neprichádza ani do úvahy, aby ústavný súd do nich zasiahol.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. apríla 2008